

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра менеджменту, маркетингу та
забезпечення якості у фармації*

МАТЕРІАЛИ

**XII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ,
ПРАКТИКИ»
(19 березня 2026 р.)**

MATERIALS

**of XII scientific and practical internet-conference
with international participation
«MANAGEMENT AND MARKETING IN THE MODERN
ECONOMY, SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE»
(19 March 2026)**

Харків

2026

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ СИСТЕМИ ФАРМАКОНАГЛЯДУ В УКРАЇНІ

Жадько С.В., Горохова Л.І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

svzhadkopharm@gmail.com

Вступ. У зв'язку з широким застосуванням лікарських засобів (ЛЗ) зростає ризик виникнення побічних реакцій (ПР), що зумовлює необхідність постійного моніторингу їх безпеки. Безпека застосування ЛЗ є важливим аспектом фармакотерапії, оскільки доцільність їх використання ґрунтується на співвідношенні користі та потенційних ризиків для пацієнтів. Система фармаконагляду відіграє важливу роль у виявленні, оцінці та запобіганні побічних реакцій (ПР) на ЛЗ.

Мета дослідження. Проаналізувати результати діяльності системи фармаконагляду в Україні з точки зору кількості повідомлень та видів ПР і визначити активність територіальних одиниць у системі фармаконагляду.

Методи дослідження. У роботі використано статистичний та порівняльний методи дослідження. Досліджено розподіл повідомлень про ПР та НППІ за територіальними одиницями, терапевтичними групами, ступенем тяжкості та передбачуваністю ПР, а також гендерними й віковими особливостями пацієнтів.

Основні результати. Встановлено, що загальна кількість зареєстрованих повідомлень про ПР та НППІ у 2025 році становила 16 879 випадків. Аналіз регіональної активності показав нерівномірність надходження повідомлень. Найбільшу кількість повідомлень про ПР та НППІ зареєстровано у Дніпропетровській (2151), Хмельницькій (2077), Вінницькій (1884) та Київській (1139) областях. Аналіз частки повідомлень за першим рівнем АТС-класифікації показав, що переважають побічні реакції на протимікробні ЛЗ — 56,8 % (група J). Значну частку також становлять ЛЗ, що впливають на серцево-судинну систему — 13,6 % (група C) та нервову систему — 6,4 % (група N). Меншу частку становлять ЛЗ, що впливають на опорно-руховий апарат — 5,9

% (група М) та травну систему і метаболізм — 5,6 % (група А). Аналіз розподілу ПР та НППІ за системно-органними класами показав, що найчастіше реєструвалися шлунково-кишкові розлади — 23,19 %, загальні розлади та порушення в місці введення — 20,44 %, а також розлади з боку шкіри та підшкірних тканин — 20,10 %. Значну частку становили також розлади з боку нервової системи — 11,03 %. У розрізі країн-виробників за кількістю зареєстрованих ПР та НППІ лідирує Україна — 35,18 % повідомлень. При цьому 96,73 % випадків становлять передбачувані ПР та НППІ. Серед усіх зареєстрованих випадків переважають несерйозні ПР — 95,31 %, тоді як серйозні ПР становлять лише 4,69 % від загальної кількості повідомлень. Серед серйозних ПР та НППІ найбільшу частку становлять випадки смерті пацієнта — 42,23 %. Більшість таких випадків пов'язана із застосуванням протитуберкульозних ЛЗ, однак смерть пацієнтів була спричинена основним захворюванням, а не застосуванням ЛЗ. Значну частку також становлять випадки, пов'язані із загрозою життю — 18,85 %, та госпіталізацією амбулаторного пацієнта — 17,50 %. Менша частка припадає на інші медично важливі стани — 11,87 % та продовження термінів госпіталізації — 9,55 %. Більшість випадків ПР та НППІ реєструвалися серед дорослого населення. Серед дитячого населення вагому частку становили побічні реакції у віковій групі від 28 днів до 3 місяців.

Також відзначено активну інформаційно-просвітницьку діяльність представників фармаконагляду. У 2025 році проведено 868 семінарів у закладах охорони здоров'я (ЗОЗ), 4536 індивідуальних візитів до лікарів та керівників ЗОЗ, опубліковано 267 наукових і публіцистичних статей, методичних рекомендацій та виступів у ЗМІ.

Висновки. Показано активне функціонування системи фармаконагляду в Україні. Нерівномірність регіональної активності щодо подання повідомлень підкреслює необхідність подальшої інформаційно-просвітницької роботи серед медичних працівників, більш активного залучення фармацевтів для підвищення ефективності фармаконагляду та покращення моніторингу безпеки ЛЗ.